

## Móra István

### HUPPUJ, MÓRIC, MEG A SÁNTA NYÚL \*

A kutyánkat Huppujnak hitták, a cicánkat meg Móricnak. A kutya kicsi volt kutyának, a cica nagy volt cicának, így aztán majd egyformák voltak. Huppuj a szénatartóban lakott, Móric a padlásán a kémény mögött, de napközben együtt voltak mindég. Kettős kis vályúból ettek-ittak, soha étel-ital fölött össze nem marakodtak.

Egyszer a minap, szép vasárnapi hajnalon, ahogy kibújik a Huppuj a szénatartóból, szalad ám föl egyenest a széles garádicson egész a padlásajtóig, avval becsahint:

– Hej, Móric, gyere, gyere, mondok valamit.

Móric azt álmodta éppen, hogy egy kis fehér egérnek már az egész feje ki volt a lyukból, csak még egy kicsit jött volna kijebb, mindjárt lecsapta volna – mondom, ezt álmodta éppen –, mikor a Huppuj hívása fölzavarta. Nagy haragosan mozdult ki a pajtására:

– Mit háborgatsz, vigyen innen a lábad, hiszen még éjszaka van.

De Huppuj csak nem hagyta elaludni többet:

– Meghiszem, hogy a kémény megett éjszaka van, hanem ideki már süt a nap.

– No hát csak hadd süssön.

– Nem úgy van az, hallod-e, hanem ha ki nem bújsz, engem nem látsz ma többet.

– Nem tudsz úgy elbújni, hogy meg ne találjalak.

– De nem is elbújok én, pajtás, hanem elmék a kecskeméti vásárra. Azért keltettelek föl, hogy gyere te is.

Erre aztán csakugyan előjött Móric úr.

– Aztán, te Huppuj, igazán mondd?

– Nem is tréfából. Nézd azt a friss kocsi nyomot. A Bogár is elment, a Szellő is elment, a Miska kocsis is elment, a nagymamát meg vitték.

Móric nagyot sóhajtott:

– Ki ad nekünk ma tejet?

– Ki ad? Azt nem tudom már, mert a Riska meg oda volt kötve a kocsisaraglyához, az is elment. Hát csak mosakodj meg hamarost, oszt gyere te is.

– De csak így, éhgyomorral?

– Ojjé, lesz egér az úton, ne félj. A vásáron meg veszünk cigánypecsenyét.

– Hát még mit veszünk?

– Én egy kis sárgaszíjas ezüst pergőt a nyakamra.

– Én meg akkor kék selyem pántlikát az enyimre.

Avval elindultak, keresztül a káposztás kerten, hogy azzal is rövidebb legyen az útjuk. Alig hogy az országútra kiértek, ahol ballag előttük egy kis hajításra egy suta, sánta kis nyúl. Egy, kettő, három, akkorra utolérték. Egyszerre szólították meg kétfelől:

– Hát te, te kis bicebóca, hova igyekszel?

– A kecskeméti vásárra.

– Evvel a sánta lábaddal?

– Evvel a sánta lábammal.

– Honnan sántikálsz?

– Kerekegyházáról.

– Mit akarsz venni?

– Mézeskalács olvasót.

Huppuj meg nem állta nevetés nélkül. Oda is vetette a kis mankósnak:

– De hallod-e, cimbora, hetedhét ország ellen jár akkorra az a mézeskalácsos, mire te fele útját se éred a vásárnak.

Móric meg elköszönt tőle:

– No, szervusz, kis nyúl, majd ha visszafelé jövünk, találkozunk.

A kis sánta meg azt mondta nagy nyugodtan:

– Alás' szolgálja!

Nem telt abba csak egy kis idő, úgy elhagyták, hogy mikor egyszer Huppuj visszanézett, már látni se lehetett.

Jobbra az úttól, jó bent feketéllett egy kerek erdő.

– Micsoda ott az a sok fa, te, Huppuj? – kérdezte Móric.

– Erdő.

– Mi terem ott, te, Huppuj?

– Makk.

– Jó-e az, te, Huppuj?

– Jó, de az egérnek.

– Hisz akkor ott egér is van, te, Huppuj!

– Biz ott az is lehet.

– Én nagyon ehethném, hallod-e. Nézzünk szét abban az erdőben.

– Hátha elkésünk a vásárról?

– Dehogy késünk, csak odaérünk akkorra, mire az a sánta nyúl.

Avval letértek az útról, neki az erdőnek. Hanem ugyan jó darabig kellett menniük, míg odaértek. Az útról úgy tetszett, mintha csak itt volna, most meg mintha beljebb-beljebb húzódnék előlük az erdő. Hát mikor odaértek, az volt ám csak a nagy csalatkozás! Nem volt abban az egész erdőben egyéb tusketermő akácfánál, az alja meg csupa szúrós, bozontos kökénybokor.

Jó reménység fejében, hogy hátha beljebb, hátha beljebb – addig bódorogtak az erdőben, hogy el-tévedtek.

– Erre gyere, itt lesz a széle.

Nem lett biz az.

– Emerre gyere, mondtam, hogy erre van a széle.

De csak ott se találtak ki.

Egyszerre aztán kocsizörgést hallottak nagy messzünnen, annak az irányában aztán kivergődtek valahogy az országútra megint.

– Héj, hallod-e, Huppuj, azóta nyilván előttünk jár a sánta nyúl.

– Dehogy is jár, csak igyekezzünk. Azóta ott volnánk, ha te nem jajgatsz az éhséggel.

Pedig nagyon rosszul volt Huppuj is, szegény. Csak úgy lihegett a szomjúságtól. Végképp nem haladtak. Utoljára is kitört belőle a keserűség:

– A holnapi tejemet odaadnám egy ital vízért.

– Én is – ütötte rá Móric. – Tudod-e, hogy már dél van.

– A napról gondolod?

– Nem én, de érzem...

Megálltak, tanakodtak, hallgatóztak, néztek egymásra nagy szomorúan. Egyszerre csak Huppuj föl-ugrott az árok-partra és nagyot vakkantott:

– Kutyabaj! Hé, vizünk lesz mindjárt.

– Hogyhogy?

– Gyere ide, fülelj. Nem hallod? Egész regement béka kuruttyol valahol.

– De hol?

– Erre, ni, balra. Ott pedig víz is van, ott iszunk. Majd meglásd, milyen könnyen megyünk mindjárt, ha ittunk. Gyere.

Mentek, mentek, mendegéltek gyámoltalanul, nagy reménykedve, neki a békakuruttyolásnak. De olyan csalóka volt az is, hol erről hallatszott, hol amarról.

No, hogy aztán odaértek az érhez, bezzeg egyik se fogta föl az ünneplő nadrágját, se avval nem törődött, hogy lesz ez a víz egy kicsit állott is, békalencsés is, hanem lapátolták befelé nagy gyönyörűséggel. Olyanok lettek, mint a duda.

– Na – azt mondta Huppuj –, most már kiállom Kecskemétig, arra fogadok.

– Én is – tódította Móric. – Csak azt szeretném tudni, merre lesz legközelebb az út.

– Majd csak ráakadunk, gyere.

Az ám, de most meg az történt velük, hogy akár erre, akár arra, mindenütt víz, víz, víz. Háromszor is oda jutottak vissza, ahol ittak volt. Úgyhogy mire kivergődtek, fahegybe hajlott a nap s csak olyan szomjasak voltak, mint azelőtt. Éhesnek meg még éhesebbek.

– De hallod-e, Huppuj – mormogta Móric, mikor az országúton voltak megint –, ha így, ha úgy, de én visszafordulok, elmék haza. Nézd, este lesz, oszt még a torony se látszik.

Huppuj nem szólt semmit, csak lesütötte a fejét – avval visszafordult ő is.

A napnak a fele már belebújt a Nyakavágó halomba, mikor a káposztás kertjük sarkához értek.

Hát, ahogy ott befordulnak az útról, ott ül ám az árokparton a kis sánta nyúl.

- Nene, a nyúl.
- Nene, a sánta nyúl.
- Nene, a nyakában a mézeskalács olvasó.
- Az ám.

A kis nyúl nagyot köszönt nekik:

- Adjon Isten! No, megérkeztetek? Volt-e jó vásár?

Huppuj is, Móric is szégyenkezve intett, hogy: meg ám, volt ám.

Nem tudták kiállni szó nélkül, hogy olyan jó kedve van a kis nyúlnak, hogy el sincs fáradva, megkérdezték:

- Ejnye, de jó kedved van, te kis nyúl. Pedig elfáradtál, ugye?
- Dehogyan is fáradtam. Nem mentem ám én mindenütt gyalog, se nem jöttem.
- Megszánt valaki, ugye, oszt fölve a kocsijára?

– Föl bizony, menőben Akarom János, visszafelé meg Tűröm János, innen meg már gyalog is könnyen hazamék...

Mikor az udvarra beértek, akkor már otthon volt mindenki. Miska kocsis itatta a lovakat, a szolgáló az új tehenet kötötte jászolhoz, a nagymama meg a tejet szűrte. Azonközben megszólalt:

- Huppuj, Móric! \*\*

(Az Én Ujságom, 1896/44; megismételve 1922/32.)

### Jegyzet:

\* Móra István *Móra bácsi* néven jegyzett története az 1950-es évektől – **t é v e s e n** – Móra Ferenc alkotásaként terjed (*Nekopogi kovács*, 1957; *A hatrongyosi kakasok*, 1973–2015 között hét kiadás) stb. Móra Ferenc műveként olvasható az OSZK által üzemeltetett Magyar Elektronikus Könyvtárban; az ő nevén jelent meg a sajtóban (pl. *Új Szó*–Vasárnap, 1979/29; *Családi Kör*, 2019/42.) és hangzott el több alkalommal a Kossuth- és a Petőfi Rádió adásaiban.

\*\* Móra István *Katókáék könyve* című kötetében (1904), s annak további kiadásaiban (é. n.) a történetet ezzel a mondattal fejezte be.

(Kun Miklós Jenő, 2024. nov. 8.)

